

Kiállítás megnyitó
Magyar Nemzeti Levéltár
2020. augusztus 24.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, Kedves Vendégeink!

Egy kiállítás megnyitója mindig ünnep, a találkozás, a művek és a befogadók találkozásának ünnepe. Ünnepe a Levéltár életében a mai nap is, de nem a hangos ünneplésé.

A levéltárak egyik legjellemzőbb vonása a csend. Fiókok és tárlók, szekrények és raktárak polcai őrzik némán a múltat, a tovatűnt évszázadok emlékeit. Pecsétes királyi oklevelek, törvények, birtoklevelek, nyelvemlékek, gazdasági, közigazgatási és kulturális iratok, vármegyék, városok és falvak megannyi helytörténeti kincsei rejlenek ebben a méltóságteljes csendben.

A Magyar Nemzeti Levéltár azonban nemcsak a múltat őrzi, hanem megértette a modern idők szavát is. Találkozunk a több száz éves dokumentumokkal, de a kiállítás a digitális technika legkorszerűbb eszközeinek felhasználásával készült.

Fontosnak tartja az általa őrzött iratok, a magyar nemzet írásos emlékezetének feldolgozását és ezek minél szélesebb körben történő megismertetését. Ennek eszköze a Levéltár által szervezett kiállítások.

A most megnyíló tárlat „csupán” tizennégy dokumentumból áll. De nem akármilyen dokumentumokból! Tizennégy nagy jelentőségű irat hazánk ezeréves történelméből. Kezdődik a veszprémvölgyi apácamonostor görög nyelvű kiváltságlevelével, és az Antall-kormány alakuló ülésének jegyzőkönyvével zárul. Közte pedig az ország történelme – vagy a tizennégyes számhoz társuló jelentéssel élve – keresztülja, a dokumentumok tükrében.

A keresztutak elterjedése összefügg azzal a gondolattal, hogy a keresztény ember legalább jelképesen járja végig Krisztus szenvedéseinek útját. Érdekes, hogy az egyház maga is lehetőséget ad a kálváriák szabad értelmezésére. Gondoljunk például arra, hogy a Colosseumban tartott nagyheti stációjárás alkalmával a pápa alkalmanként világiakat kér fel az állomásokhoz kapcsolódó elmélkedések megírására. Ezek az elmélkedések tartalmaztak már a második

világháborúhoz, vagy napjainkhoz kapcsolódó aktualitásokat is.

Hölgyeim és Uraim!

Éljünk a lehetőséggel, és járjuk végig Magyarország keresztútját! A helyszín, a közel százéves historizáló palota drámai átélést biztosít számunkra. A falakon sorakoznak a dokumentumok: az Aranybulla, a Pragmatica Sanctio, az áprilisi törvények. De ott van Mohács, Trianon, a háború utáni jóvátétel a Szovjetunióknak és az 1956-os elbukott szabadságharc tragikuskövetkezménye.

A több mint ezeregyszáz éves Kárpát-medencei történelmünk idején hazánk ege fölött többször vágattak át az apokalipszis lovasai. Határaink többször is változtak. Volt, hogy három részre szakadt az ország, éltünk idegen megszállás alatt, és döntöttek győztes nagyhatalmak a sorsunkról, területeinkről. Azért, hogy itt megmaradhassunk, elődeink nagy árat fizettek, és nekünk, kései utódoknak ezt mindig szem előtt kell tartanunk.

„Tiszteld a múltat, hogy érthesd a jelent, és munkálkodhass a jövőn!” Széchenyi István örökérvényű üzenete valósul meg a Levéltár kiállításán.

Köszönöm a Magyar Nemzeti Levéltárnak, hogy közel hozza történelmünket a mai látogatókhoz. Ezennel megnyitom a Nemzet emlékezete, illetve a nemzet keresztútja kiállítást.